

ชีวิตหลังความตาย
Life and the cemetery after the death

ปรีชา นวลนั่ม
Preecha Noulnim

นิทรรศการระหว่างวันที่ 17 - 31 มีนาคม 2551

The Exhibition will be on view until March 17 - 31, 2008

ณ ห้องนิทรรศการ ชั้น 1 (ดาดฟ้า) อาคารจามจุรี 8 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

At Jamjuree Art Gallery

ชีวิตหลังความตาย

สภาวะของสังคมไทยในปัจจุบัน มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งในสังคมชนบทและสังคมเมือง ซึ่งเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กับกระแสทางโลกตะวันตกที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านอุปโภค และบริโภค จากสิ่งเหล่านี้ ที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้ผู้คนในสังคมเริ่มลืมรากฐานความเป็นตัวตน ดังพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัว “ความพอเพียง” ของตนเองทำให้เกิดความอยากเป็น อยากได้ ในสิ่งต่างๆ ผู้คนในชนบทจึงเริ่มย้ายถิ่นฐานบ้านเกิด เข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้น ทำสังคมเมืองมีความแออัด เต็มไปด้วยผู้คนที่ย้ายถิ่นกันทำงาน เพื่อหาเลี้ยงชีพทั้งตนเอง และครอบครัว ซึ่งทำให้คนในสังคมเมืองนั้นมีความหลากหลาย ในฐานะ ชนชั้น เช่น ในฐานะยากจน ในฐานะปานกลาง ในฐานะรวยมีเงิน จากความแตกต่างเหล่านี้ จึงทำให้เกิดการแบ่งแยกชนชั้น โดยผู้คนที่ฐานะยากจนต้องทำงานอย่างหนัก เพื่อความอยู่รอดในครอบครัว และยอมถูกมองว่าเป็นชนชั้นล่าง ถูกดูถูกเหยียดหยาม ทั้งในด้านจิตใจ และทางกาย ในการดำรงชีวิตตั้งเช่นผู้คนบางกลุ่ม คือ คนในชุมชนแออัด คนขอทาน คนพิการ ฯลฯ ย่อมถูกมองว่าเป็นเหมือนขยะสังคม ทำให้สังคมเสื่อมโทรม จากแรงบันดาลใจเหล่านี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้เกิดแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ผลงานชุด ชีวิตหลังความตาย ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ข้าพเจ้าได้พบเจอ และเห็นผู้คนเหล่านี้ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองหลวง คือ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาพที่น่าเวทนาอย่างยิ่ง ข้าพเจ้ามีความรู้สึก ว่า ชีวิตของผู้คนเหล่านี้ มันทรมาณ น่าสงสาร เปรียบเสมือนชีวิตที่ตาย ทั้งเป็น เวียนว่ายตายเกิดไม่รู้จักจบสิ้น

แนวความคิด

ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคม และกลุ่มคนชนชั้นล่าง ผ่านเศษวัสดุที่ผุพัง โดยใช้สัญลักษณ์ รูปทรงของบ้าน ที่อยู่อาศัย ในชุมชนแออัด มาเป็นรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการประกอบกันขึ้น จากเศษวัสดุเหลือใช้ คือ แผ่นสังกะสี, ไม้อัด, ตู, ป้ายโฆษณา ฯลฯ ที่หาได้ทั่วไปจากสังคมเมือง และชนบท ให้เป็นเป็นลักษณะ คล้ายคลึงกับรูปทรงของเจดีย์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงนัยยะทางพระพุทธศาสนา เพราะข้าพเจ้ามีความรู้สึก ว่าชุมชนแออัด และผู้คนที่ขอทาน คนจรจัด ที่กระจายอยู่ในเมืองใหญ่นั้น เปรียบดังสุสานของสิ่งมีชีวิตอีกจำพวกหนึ่ง เรียกตัวเองว่า มนุษย์แห่งชนชั้นกระเจกเงาแห่งสังคม

Life and the cemetery after the death ,

In the present, Thai social quickly go to forward both in rural and city society. These situations are occurred by a high technology and the world western changing on consumer goods. Its have an influence with people in society and they become to dim on themselves original. Like the speeches of His Majesty the King “sufficient”. Many of people desire on their wanted so that make them migrate into the big city and it become congested house. They compete on working hard to support themselves and live with survive in a big country also. For that reason, it makes a classes of people and separated into group such as poor, moderate, and wealthy. From the different society, the poor groups must work hard for live with survival and have contempt from other groups both in their physique and mind. Some people in the congested community for example beggar or cripple etc. look a bad things on society and it will make social degenerated. On this reason , I will want to create working below the name of “life and the cemetery after the death” to present on that situation. The meanings of my working are the people who live in a big country “Bangkok” that they look so a pity life. I feel that they life are pity, torture and sad as if they have already death but still alive in the world.

The way of thinking

I want to reflect a kind of society and a group in low classes of people through a decayed of stores. Workings by using of form house in community congest and create a job combine with an easy finding remain stores such as a sheet of zinc, plywood, cabinet and billboard. Moreover, I will to show a rural form look like a condominium for implies a different between classes of people. Because of I feel a congest community, beggars, and vagrants can live anyplace in a big country like a kinds of creature that called “human” of a mirror in social.

สิ่งที่เห็นอาจไม่เป็นเช่นนั้น

ถ้าคนเราสรุปการรับรู้ของตนเองเป็นอย่างที่เห็น ว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนี้เลวแล้ว นั่นก็ย่อมเป็นการประทับตรา ที่อยากจะถอดออกเช่นกัน การสังสมทางความคิดของคนก็เช่นกัน ถ้าคิดว่าสิ่งนั้นใช่ ถูกต้องดี ก็ไม่มีวันที่ความคิดจะบอกว่า ไม่เป็นเช่นนั้น มีการสรุปกันว่า จริงๆ แล้ว คนเราอาจมีการคลาดเคลื่อนในการรับรู้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ทั้งนั้น โดยมักเกิดจากการได้ยิน ได้เห็นอย่างหนึ่งแล้วกลับเข้าใจอีกอย่างหนึ่ง การรับรู้ที่คลาดเคลื่อน ยังเกิดจากอารมณ์ปรุงแต่ง ที่ฝังแน่นอยู่ในใจ รวมถึงสภาพทางสังคมของแต่ละคน ทำให้ได้รับการประเมินคุณค่าผิดไปจากความเป็นจริง เป็นคำสอนของ ไพบูลย์ วิสาโล ในกระบวนการเรียนรู้แบบพุทธ

ดังนั้นเมื่อเราเรียนรู้การทำงานศิลปะ จึงไม่น่าปฏิเสธกระบวนการอย่างเช่นพุทธ เพราะจะทำให้เราไม่คลาดเคลื่อนในความคิดอันเป็นต้นตอสำคัญ สำหรับการสร้างสรรค์งานศิลปะ ความคิดในทางศิลปะไม่ใช่ความงามอย่างที่ตาเห็นอยู่ตรงหน้า เพราะความงามของศิลปะอาจเป็นอย่าง “สิ่งที่เห็นอาจไม่ใช่สิ่งที่ เป็น” คือ ความลึกซึ้งที่ถูกกลั่นกรองผ่านซิกสมองที่ตีตาม ไปสู่การแสดงออก ย่อมแสดงให้เห็นนัยยะของความคิดผ่านกระบวนการสู่การสร้างสรรค์ การพัฒนาความคิดไปสู่การตระหนักรู้ ไม่อคติลดการใช้อารมณ์ แล้วเพิ่มพิจารณาหาความจริงอย่างถ่องแท้ ก่อนตัดสินใจว่าเป็นอย่างไร ย่อมได้ผลลัพธ์อย่างที่เป็นตัวตนของเราเอง

ความคิดของศิลปินในปัจจุบัน มีจำนวนไม่น้อยที่มองเห็นปัญหาของสังคมเป็นเรื่องสำคัญต่อความคิดที่นำมาฉีกย่อย แยกไปสู่จุดที่ตนเองสนใจ มักไม่หนีไปจากโลกที่แตกต่าง ไม่เรื่องฐานะ ระดับ การศึกษา การบริโภค พัฒนาการก็อย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเป็นเพราะเราอยู่ร่วมกันในสังคม เราอย่อมมองเห็นความต่างจากตัวเราเป็นสำคัญ การส่งเสียง สื่อสารแสดงออกจึงเป็นความรู้สึกหนึ่งที่มีอยู่ในตัวเรา

ศิลปะจะทำสังคมดีขึ้นได้หรือ ถ้าคนมองศิลปะอย่างเข้าใจ อย่างเพ่งคิดอย่างนั้น เพราะจริงๆ แล้ว การเห็นและรับรู้ทางศิลปะย่อมไม่จำเป็นต้องเป็นแนวทางเดียวกันอยู่เสมอ หรือมีวิธีเดียวที่จะรับรู้ศิลปะได้ เพราะถ้าให้โอกาสปล่อยวางความต้องการผลลัพธ์ที่ดีแก่ตนเอง ไปสู่ความรู้สึกที่ดีของผู้ดูเป็นผล ย่อมเกิดคำตอบที่ดีกว่า

สิ่งที่เราเห็นอาจไม่ใช่สิ่งที่ เป็น เช่นนั้นเอง เพราะงานศิลปะสมัยใหม่ในปัจจุบัน เป็นเช่นนั้นจริงๆ สิ่งที่เห็นย่อมมีความหมายอีกหลายๆ อย่าง ฝังอยู่ในใจ เราจะต้องค้นหาถึงจะเกิดสาระอย่างที่เราต้องการรูปภายนอกของผลงาน อาจเป็นเพียงตัวล่อที่จะให้เรามองผ่านเข้าไปภายใน ซึ่งภายในนั้นอาจไม่ใช่แค่เพียงภายในรูป แต่ย่อมจะเป็นภายในของจิตใจของผู้สร้างสรรค์ วัสดุ เป็นเหมือนถ้อยคำที่ศิลปินพรรณนา ร้อยเรียงให้ภาวะแห่งอารมณ์ที่ไม่ใช่ความเกรี้ยวกราด หรือรุ่มร้อนเสมอไป ความคล้ายคลึง คล่องจองสิ่งใด สิ่งหนึ่ง อาจมีใช้สิ่งนั้นเสมอไป ซึ่งเป็นเพียงแค่คล้ายที่ให้เกิด ถ้าเราเริ่มเข้าสู่ความเข้าใจ ด้วยกระบวนการนี้ บางทีก็อาจเห็นสิ่งที่เป็นอย่างอื่นในงาน อันเป็นเสมือนจิตแห่งผู้สร้างก็ได้

คนเรามักเกี่ยวข้องกับความคิดในเรื่องของความตาย แต่ถ้าสังเกตดูเห็นร่องรอยแห่งอายุและประสบการณ์ เมื่อเวลาผ่านไปพอสมควร จึงเริ่มมองไปข้างหน้า ไม่ใช่มองหาที่ แต่มองด้วยวันเวลาที่ผ่านแล้วประมวลส่วนเวลาที่เหลืออยู่ เราจึงเห็นอยู่บ่อยๆ ที่มีความคิดในเรื่องของความตายอยู่ในงานศิลปะ ทั้งๆ ที่ไม่เคยมีผู้ใดเป็นมาก่อน แต่ก็ไม่มีผู้ใดที่จะไม่เป็นเช่นนั้น เรามักพูดว่าผู้ใดก็ตามหมกมุ่นเรื่องใดก็มักคิดหรือแสดงเรื่องนั้นได้ดี อาจทั้งใช่หรือไม่ใช่ เพราะงานศิลปะไม่ได้ชี้เข้าไปสู่ความหมาย แต่เป็นการบอกเล่าถึงอารมณ์แห่งความคิดนั้น เพราะถ้าเรามองไม่เห็น ความหดหู่แล้ว เมื่อใดเรารู้จักความเบิกบานเช่นกัน ความคิดเรื่องของความตาย ก็ไม่ใช่ทำให้กลัว เพราะถึงกลัวแต่ก็หนีไม่พ้น แต่ทำให้รู้และพร้อมรับได้ งานศิลปะของ ปรีชา นวลน้อม มีหลายๆ อย่างในความคิดของตนเอง ที่อยากจะบอกเล่าว่าตนเองคิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร เศษซากของวัสดุที่มีร่องรอยของเวลาที่ล่วงเลย จนไม่เหลือประโยชน์ใดๆ แล้ว กลับกลายเป็นถ้อยคำที่พูดยาก แต่รู้สึกได้นั้น เป็นทางที่เขาพยายามสร้าง รูปที่ประกอบกันของชิ้นส่วนหลายๆ ชิ้น เป็นร้อยเป็นพัน ย่อมเป็นรสชาติที่รับรู้ได้ บรรยายากที่ไม่แจ่มใส นำอารมณ์เข้าไปสู่มิติ ที่ไม่ได้อยากอยู่ในที่เช่นนั้น การทำงานศิลปะอย่างมีอารมณ์ แต่มีใช้อารมณ์แต่อย่างเดียว ย่อมต้องกลั่นกรองการคิดก่อน แล้วจึงค่อยๆ แปลผ่านสมอง ไปสู่การทำงานที่ให้ความเวลานั้นค่อยๆ ก่อรูปให้ปรากฏความสมบูรณ์แห่งรูปนั้น มันมีความน่าสนใจหลายๆ อย่าง คือ เราเห็น ปรีชา ที่เป็นเหมือนผู้ประพันธ์ที่ประสมประสาน อารมณ์ ความคิด ออกมามีเนื้อหาเช่นดังที่เราเห็นเราเอง ก็เป็นผู้อ่าน บทประพันธ์ที่ไม่มีอักษรแปลเป็นความหมายต่างๆ ดังอารมณ์และการสัมผัสรับรู้ ปรีชา จะมีวันเวลาที่ตนเองสะสม กลายเป็นประสบการณ์ในวันเวลาต่อไป เราเองรับรู้และเห็นสิ่งที่เปลี่ยนไปจากตรงหน้า ที่ปรากฏในเวลาที่ผ่านมา ถ้าเป็นเช่นนั้นได้จริง งานศิลปะของปรีชา ในวันนี้ ก็คือภาษาที่รอวันแปล ผ่านไปสู่ความสมบูรณ์ในวันข้างหน้า ซึ่งเราเห็นสิ่งที่ไม่ได้อยู่ตรงหน้าเราในวันนี้ แต่มีกระบวนการใหม่ไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ที่นับวันเพิ่มอันในตัวของปรีชาเอง

ประวัติและผลงาน

ประวัติการศึกษา

- 2546 ศิลปศึกษา (จิตรกรรม) มหาวิทยาลัยศิลปากร เกรตเฉลี่ยสะสม 3.15
- 2549 ศิลปมหาบัณฑิต (จิตรกรรม) มหาวิทยาลัยศิลปากร เกรตเฉลี่ยสะสม 3.49

ประวัติการทำงาน

- 2549 อาจารย์ประจำกลุ่มสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลงานวิจัย

- 2546 หัวข้อศิลปนิพนธ์ “สัมพันธ์ภาพของสิ่งแวดล้อมกับการแสดงออกของเด็ก”
- 2549 หัวข้อวิทยานิพนธ์ “The Imagination from Jung Objects in Urban Society”

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2542 นิทรรศการศิลปกรรม ของนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ กรุงเทพฯ
นิทรรศการศิลปกรรม ของนักศึกษาคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์
ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ
- 2543 นิทรรศการศิลปกรรม “จำลองท่านมั่ง” ณ พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์รัตนธัชมนู วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม
จ.นครศรีธรรมราช
นิทรรศการศิลปกรรม NOKIA 2000 กรุงเทพฯ
- 2544 นิทรรศการ Painting 2002 by Silpakorn University New Graduates กรุงเทพฯ
แสดงผลงานร่วมนักศึกษาคณะจิตรกรรม ชั้นปีที่ 3 ณ อาเตอเรีย แกลลอรี กรุงเทพฯ
- 2545 ออกค่ายเยาวชนสร้างชาติ ณ หมู่เกาะสุรินทร์
- 2546 นิทรรศการเปิดบ้านจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ
นิทรรศการศิลปกรรมสัญจรสู่ภาคใต้ ครั้งที่ 2
- 2548 การแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 51
- 2549 การแสดงผลงานเดี่ยว ณ Red Mill Gallery Johnson, Vermont Studio Center U.S.A.
ศึกษาดูงานศิลปะ เป็นเวลา 7 วัน ณ The MOMA Museum และ The Metropolitan Museum of Art,
New York City, U.S.A.
- 2550 การแสดงผลงาน “จิตรกรรมภาพทิวทัศน์” ณ หอศิลป์จำปาศรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เข้าร่วมโครงการ “ค่ายเยาวชนสร้างสรรค์งานศิลป์กับศิลปินแห่งชาติ รุ่นที่ 4” ณ หอศิลป์ปิ่นโต คลองห้า
อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
การแสดงผลงาน “สายธารแห่งสีน้ำ” ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา
ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จ.นครปฐม

เกียรติประวัติ

- 2542 รางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 ประเภทจิตรกรรม ระดับ ปวส. วิทยาลัยช่างศิลป์ กรุงเทพฯ
รางวัลชมเชย ประเภทจิตรกรรม ระดับ ปวส. วิทยาลัยช่างศิลป์ กรุงเทพฯ
รางวัลชมเชย ประเภทวาดเส้น ระดับ ปวส. วิทยาลัยช่างศิลป์ กรุงเทพฯ
- 2548 รางวัลยอดเยี่ยม อันดับ 2 Alternates, The Vermont Studio Center, Asian Artists Freeman
Fellowship 2005-2006, U.S.A.
- 2549 รางวัลยอดเยี่ยม อันดับ 1 Winner, The Vermont Studio Center, Asian Artists Freeman
Fellowship 2006-2007, U.S.A.

ชื่อผลงาน : ชีวิตหลังความตาย 3

เทคนิค : สื่อผสม (ประกอบไม้)

Title : Life and the cemetery after the death

Technique : Mixed Media

ชื่อผลงาน : ชีวิตหลังความตาย 2

เทคนิค : สื่อผสม (ประกอบไม้)

Title : Life and the cemetery after the death

Technique : Mixed Media

